

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 10.08.2026

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

Şanlıurfa, Türkiye'nin en önemli tarımsal üretim merkezlerinden biri olmasına rağmen çiftçilerimiz yüksek girdi maliyetleri, sulama ücretlerindeki farklılıklar, sulama altyapısındaki eksiklikler ve elektrik kesintileri nedeniyle üretimden kopma noktasına gelmiştir.

Kamuoyuna yansıyan bilgilere göre, aynı DSI sulama sistemi içerisinde, aynı bölgede ve benzer koşullarda üretim yapan çiftçiler arasında bağlı oldukları sulama birliğine göre çok ciddi ücret farklılıkları oluşmaktadır.

Örneğin aynı ürünü yetiştiren çiftçilerden birinden dönüm başına 7.020 TL, bir diğerinden ise yaklaşık 600 TL sulama bedeli talep edildiği iddia edilmektedir.

Eğer bu rakamlar doğruysa aradaki farkın hangi objektif maliyet hesabına, hangi mevzuata ve hangi kamu yararı gerekçesine dayandığının açıklanması gerekmektedir.

Aynı ürün, aynı su kaynağı, aynı coğrafya; fakat farklı ücret. Bu nasıl bir tarım ve sulama politikasıdır?

Diğer taraftan Harran ve Akçakale başta olmak üzere Şanlıurfa'nın bazı tarımsal bölgelerinde çiftçiler sulama kanalına erişemediği için yeraltı suyunu elektrikli pompalarla kullanmak zorunda kalmaktadır.

Bu çiftçiler bir taraftan yüksek elektrik faturalarıyla karşı karşıya kalırken diğer taraftan elektrik kesintileri nedeniyle ürünlerini zamanında sulayamamakta; milyonlarca liralık emek ve yatırım kuruma tehlikesiyle karşı karşıya kalmaktadır.

Sulama kanalına erişebilen çiftçi ile kamu yatırımı henüz kendi arazisine ulaşmadığı için elektrikle yeraltı suyu kullanmak zorunda kalan çiftçi arasında ağır bir maliyet eşitsizliği oluşmaktadır.

Devletin sulama altyapısını tamamlamamasının maliyeti çiftçiye yüklenemez.

Şanlıurfa çiftçisi ayrıcalık değil, eşitlik, öngörülebilirlik ve adalet istemektedir.

Bu bağlamda;

1. Şanlıurfa'da DSI bünyesinde veya denetiminde faaliyet gösteren sulama birliklerinin her birinde 2024, 2025 ve 2026 yıllarında ürün bazında uygulanan dönüm/dekar başına sulama ücretleri ne kadardır? Birlikler ve ürünler itibarıyla ayrı ayrı açıklanacak mıdır?
2. Aynı DSI sulama kanalı veya sulama sistemi içerisinde bulunan çiftçilerden, aynı ürünü yetiştirmelerine rağmen farklı sulama ücretleri alınmakta mıdır?

3. Aynı veya benzer koşullardaki çiftçiler arasında dönüm başına 7.020 TL ile 600 TL seviyelerine kadar ulaşan ücret farklılığı bulunduğu iddiası doğru mudur? Doğruysa bu yaklaşık on kata ulaşan farkın gerekçesi nedir?
4. Sulama birliklerinin ücret tarifeleri hangi kriterlere göre belirlenmektedir? Bakanlığınız veya DSİ tarafından bu tarifeler onaylanmakta ya da denetlenmekte midir?
5. Sulama birliklerinin çiftçiden tahsil ettiği bedeller konusunda eşitlik, ölçülülük ve maliyet esaslı ortak bir tarife sistemi oluşturulması planlanmakta mıdır?
6. Son üç yılda Şanlıurfa'daki sulama birlikleri hakkında yüksek veya farklı ücret uygulamaları nedeniyle Bakanlığınıza ve DSİ'ye kaç çiftçi şikâyetinde bulunmuştur? Bu şikâyetler üzerine kaç inceleme ve denetim yapılmıştır?
7. Şanlıurfa'daki sulama birliklerinin son üç yıllık gelirleri, giderleri ve çiftçilerden tahsil ettikleri toplam sulama bedelleri ne kadardır?
8. Harran ve Akçakale ilçelerinde halen sulama kanalına erişimi bulunmayan tarım arazilerinin toplam büyüklüğü kaç dekadır? Kaç çiftçi elektrikle çalışan kuyular üzerinden tarımsal sulama yapmak zorundadır?
9. GAP kapsamında sulamaya açılması öngörüldüğü hâlde bugüne kadar sulama şebekesi ulaştırılmayan Şanlıurfa'daki toplam tarım alanı kaç dekadır?
10. Harran ve Akçakale'de sulama kanalı bulunmayan bölgelerin kanallı sulama sistemine alınması için devam eden projeler nelerdir? Bu projelerin tamamlanması için belirlenen kesin takvim nedir?
11. Sulama altyapısı devlet tarafından tamamlanmadığı için elektrikle kuyu suyu kullanmak zorunda kalan çiftçilere özel elektrik veya sulama desteği verilmesi planlanmakta mıdır?
12. Şanlıurfa'da tarımsal sulamada kullanılan elektriğin yüksek maliyeti nedeniyle ekim yapmaktan vazgeçilen veya ekilemeyen tarım arazilerinin 2024, 2025 ve 2026 yıllarındaki toplam büyüklüğü nedir?
13. Harran ve Akçakale'de tarımsal üretimin devam ettiği kritik sulama ve hasat dönemlerinde elektrik kesintisi yapılmaması konusunda Bakanlığınız ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, EPDK ve ilgili elektrik dağıtım şirketi arasında herhangi bir çalışma veya protokol bulunmakta mıdır?
14. Elektrik borcu gerekçe gösterilerek enerji kesilmesi sonucunda sulanamayan ve ürünü zarar gören çiftçilerin zararlarının tespiti konusunda Bakanlığınız tarafından herhangi bir çalışma yapılmış mıdır?
15. Elektrik kesintisi nedeniyle ürünü kuruyan veya verim kaybına uğrayan çiftçilere zararlarının karşılanması amacıyla destek verilmesi planlanmakta mıdır?
16. Bakanlığınız, Şanlıurfa'daki sulama birliklerinin ücretlerini ve uygulamalarını incelemek üzere kapsamlı bir idari ve mali denetim başlatacak mıdır?

17. Şanlıurfa çiftçisinin hangi sulama birliğine bağlı olduğuna göre farklı bedeller ödemesini önlemek ve “aynı koşula aynı ücret” ilkesini hayata geçirmek amacıyla yeni bir düzenleme yapılacak mıdır?
18. Türkiye’nin tarımsal üretim merkezlerinden biri olan Şanlıurfa’da çiftçinin bir taraftan sulama altyapısının eksikliği, diğer taraftan yüksek sulama ve elektrik maliyetleri nedeniyle üretimden çekilmesini önlemek amacıyla Bakanlığınızın acil eylem planı bulunmakta mıdır?